

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

**Кафедра адміністративного, цивільного та господарського права і
процесу**

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач кафедри,

доктор юридичних наук, професор

Ніщимна С.О.

«30» серпня 2019 р.

СИЛАБУС

навчального курсу «Цивільний процес»

спеціальність 081 «Право»

форма навчання: денна

РОЗРОБНИК:

доцент кафедри,

кандидат юридичних наук

Шамрук Н.Б. _____

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри адміністративного,
цивільного та господарського права і
процесу

Протокол №8 від «30» серпня 2019 р.

Кредити та кількість
годин:

3 кредити ECTS; години: 16 лекційних, 24
семінарських, 6 практичних та 44 самостійна
робота.

Чернігів 2019

Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Цивільний процес» включає поняття про предмет і систему цивільного процесуального права, принципи цивільного судочинства, суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин, процесуальні строки й судові витрати, докази й доказування, юрисдикцію та підсудність, види провадження цивільного процесу в суді першої інстанції та при перегляді судових рішень, виконання судових рішень, господарське та адміністративне судочинство, третейське судочинство, нотаріальний процес тощо.

Вивчення курсу передбачає розуміння студентами значення основних категорій цивільного процесуального права, змісту процесуальних інститутів, постанов пленумів Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, оволодіння навичками правильного тлумачення норм цивільного процесуального права та практичного їх застосування при вирішенні конкретних судових справ, досвідом аналітичної роботи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Цивільний процес» є з'ясування поняття, предмету, принципів, методу та системи цивільно-процесуального права; висвітлення ключових елементів, що характеризують учасників цивільного процесу; визначення співвідношення цивільної юрисдикції та цивільної підсудності; опанування вченням про докази у цивільному судочинстві ознайомлення з механізмом судового розгляду цивільних, трудових та сімейних справ в місцевих судах; вивчення поняття і сутності наказного та позовного провадження; розширення знань про сутність і значення окремого провадження та підстави і порядок перегляду судових рішень; поглиблення та закріплення теоретичних знань та напрацювання навичок з цивільно-процесуального права.

Навчальна дисципліна вивчається на основі базових знань з дисциплін «Конституційне право України», «Судові та правоохоронні органи», «Цивільне та сімейне право України», «Кримінально-процесуальне право України», «Трудове право України» та інших галузей права. При вивченні даної дисципліни буде поєднання традиційних (звичних) форм роботи – лекція, обговорення питань семінару, а також використовуватимуться робота з текстами, організація диспутів, написання індивідуального завдання.

Мета курсу

Мета навчальної дисципліни є опанування певного інструментарію науки адміністративного права; розуміння соціальної значущості професії юриста. Практично застосовує знання фундаментальних наук для виконання посадових обов'язків. Вміння кваліфіковано застосовувати норми матеріального та процесуального права у точній відповідності із законодавством у процесі виконання посадових обов'язків. Розуміння змісту категорійно-понятійного апарату сучасної юриспруденції, сутність окремих державно-правових явищ, основних закономірностей їх виникнення, розвитку та функціонування.

Організація навчання

Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота
Розділ 1. Загальні положення цивільного процесу						
1	Поняття, система цивільно-процесуального права	7	2	2	-	3
2	Принципи цивільного процесуального права	4	-	2	-	2

3	Сторони в цивільному процесі	7	2	2	-	3
4	Інші учасники цивільного процесу	5	-	2	-	3
5	Підвідомчість та підсудність цивільних справ	7	2	2	-	3
Розділ 2. Докази та доказування у цивільному процесі						
6	Докази у цивільному процесі	15	2	2	-	11
7	Засоби судового доказування	15	2	2	-	11
Розділ 3. Види цивільного провадження						
8	Загальні положення позовного провадження	10	2	-	6	2
9	Заочне провадження	6	2	2	-	5
10	Наказне провадження у цивільному судочинстві	4	-	2	-	2
11	Окреме провадження	10	2	6	-	2
Всього годин за курсом		90	16	24	6	44

Завдання до семінарів та практичних занять

Семінарські заняття

Готуючись до семінарського заняття Ви маєте підготувати конспект питань, що містяться в плані відповідної теми. Наявність конспекту всіх (!) питань та ваша присутність на занятті є запорукою успішної роботи та отримання балів (їх кількість залежить від вашої активності та якості підготовки). Відсутність конспекту або неповний конспект, навіть за умови вашої присутності на семінарі, оцінюється в 0 балів.

Плани семінарських занять

Тема 1. Поняття, система цивільно-процесуального права

1. Цивільний процес та правосуддя.
2. Система цивільного процесуального права.
3. Предмет та метод цивільного процесуального права.
4. Цивільне процесуальне законодавство.

Література: основна № 1, 2, 4, 7, 8, ; допоміжна № 2-4, 5.

Тема 2. Принципи цивільного процесуального права

1. Поняття принципів цивільного судочинства.
2. Система та склад принципів цивільного судочинства.
3. Організаційні принципи цивільно-процесуального права.
4. Функціональні принципи цивільно-процесуального права.

Література: основна № 1- 4, 5, 6, 8; допоміжна № 1, 3, 4.

Тема 3. Сторони в цивільному процесі

1. Поняття сторін у цивільному процесі.
2. Процесуальна співучасть.
3. Неналежний відповідач і порядок його заміни. Залучення співвідповідачів.
4. Процесуальне правонаступництво.

Література: основна № 1, 2, 4, 7-9; допоміжна № 2, 3, 4.

Тема 4. Інші учасники цивільного процесу

1. Свідок, експерт, спеціаліст у цивільному процесі.
2. Перекладач, як особа що сприяє розгляду справи.
3. Особа, яка надає правову допомогу.

Література: основна № 1, 4, 7-9; допоміжна № 2-4, 7.

Тема 5. Підвідомчість та підсудність цивільних справ

1. Поняття цивільної юрисдикції.
2. Поняття та види підвідомчості.
3. Загальні правила визначення підвідомчості цивільних справ суду.
4. Поняття підсудності
5. Правила територіальної підсудності цивільних судів
6. Наслідки порушення правил підсудності.
7. Порядок передачі справи з одного суду до іншого.

Література: основна № 1, 2, 4, 7, 8; допоміжна № 1, 3, 4.

Тема 6. Докази у цивільному процесі

1. Поняття і види доказів. Зміст доказів.
2. Процесуальна форма доказів.
3. Засоби доказування, пояснення сторін і третіх осіб.
4. Предмет доказування.

Література: основна № 1, 2, 4, 7, 8; допоміжна № 1, 3, 7, 8,9.

Тема 7. Засоби судового доказування

1. Етапи, предмет доказування.
2. Правила оцінки доказів.
3. Порядок дослідження доказів у суді.
4. Процесуальний порядок пояснення сторін і третіх осіб.
5. Показання свідків, як засіб доказування.

Література: основна № 1, 2, 4, 7, 8; допоміжна № 1, 3, 4.

Тема 9. Заочне провадження

1. Поняття і значення заочного розгляду справи.
2. Порядок заочного розгляду справи.
3. Умови проведення заочного розгляду справи.
4. Заочний розгляд справи.
5. Повноваження суду і підстави для скасування заочного рішення суду.

Література: основна № 1, 2, 5, 7, 8; допоміжна № 4,6,8.

Тема 10. Наказне провадження у цивільному судочинстві

1. Загальна характеристика наказного провадження.
2. Підстави наказного провадження.
3. Видача та скасування судового наказу.
4. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві.

Література: основна № 1-6, 7, 8; допоміжна № 1, 3, 7.

Тема 11. Окреме провадження

1. Поняття і сутність окремого провадження.
2. Особи, які беруть участь у справах окремого провадження.
3. Особливості розгляду справ окремого провадження.
4. Надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку.
5. Обов'язкова госпіталізація до протитуберкульозного закладу.
6. Усиновлення.
7. Порушення та розгляд справи про встановлення фактів, що мають юридичне значення.
8. Порушення справи про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.

Література: основна № 1-6, 7, 8; допоміжна № 1, 3, 7.

Практичні заняття

Підготовка до практичного заняття передбачає опрацювання матеріалів (текстів) необхідних для успішного виконання практичних завдань. Отже, ваші бали залежать від вашої попередньої підготовки.

Завдання до практичних занять

Тема 8. Загальні положення позовного провадження

1. Скласти проект позовної заяви.
2. Порівняти поняття «судовий розгляд» і «судове засідання».
3. Назвати:
 - наслідки заміни судді (одного з суддів) у процесі розгляду справи;
 - випадки, в яких свідок може користуватися письмовими замітками при дачі показань;
 - відмінність відкладення розгляду справи від зупинення провадження у справі;
 - випадки, в яких суд зобов'язаний припинити провадження у справі;
 - підстави закриття провадження у справі;
 - наслідки залишення заяви без розгляду.

Задача 1

Покупець придбав в магазині товар неналежної якості і вирішив звернутися з вимогою про відшкодування завданої шкоди. В процесі експлуатації виявилось, що пилосос, який він придбав, дуже гучно працює, а також не так гарно збирає пил, як це було описано в інструкції та як це обіцяв продавець.

Проаналізуйте ситуацію та порадьте покупцеві, як діяти в такій ситуації. Чи може він розраховувати на відшкодування шкоди? Які саме права, свободи чи інтереси покупця було порушено і ким? Чи може він звернутися до виробника, наприклад, цього товару,

якщо продавець відмовиться відшкодувати заподіяну шкоду? В якому порядку він може звернутися з вимогою і як правильно її сформулювати?

Задача 2

Після смерті батька, його дружина звернулася до суду до спадкоємців з вимогою повернути майно, що він подарував їм перед смертю, а також до нотаріуса з вимогою визнати її єдиною спадкоємицею померлого.

Як діяти суду в разі отримання ним такої заяви? В якому порядку розглядаються питання спадкування майна?

Задача 3

Громадянин Польщі працевлаштувався в Україні та впродовж року працював на підприємстві та в Польщі, де він продавав товар цього виробника, поки його не було звільнено в зв'язку зі скороченням штату. Він повернувся до Польщі та звернувся там до місцевого суду з вимогою про виплату заробітної плати, яка була нарахована, але не випалчена, мотивуючи це тим, що в Договорі про надання правової допомоги між Україною та Республікою Польща зазначено, що він може звернутися до суду за місцем виконання роботи або за місцем, де вона мала б бути виконана.

Які джерела будуть застосовуватися судом для вирішення цієї справи?

Задача 4

Під час розлучення з'ясувалося, що квартира, щодо якої було заявлено позовну вимогу, не належить до спільного сумісного майна подружжя. Відповідно відповідач подав заяву про передачу справи до суду за його місцем проживання.

Як визначити підсудність в цій справі? Чи могли подружжя домовитись про розгляд справи в якомусь конкретному суді? Якщо це було так, то чи може потім один з них порушити цю домовленість та звернутися до суду за правилами підсудності, визначеними законом? Які підстави передачі справи до іншого суду та порядок? Чи може суд передати справу за вимогою сторін?

Задача 5

Суд першої інстанції відмовив особі у відкритті провадження на тій підставі, що спір не підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства. Заявник оскаржив цю ухвалу до апеляційного суду, але ще до відкриття провадження у справі виявилось, що особа, до якої звертався з вимогою позивач в суді першої інстанції, не є підприємцем, тому немає підстав для відмови у розгляді справи в порядку цивільного судочинства.

Як діяти особі? Чи краще відкликати апеляційну скаргу і звернутися до суду в провадженні за нововиявленими обставинами чи заявити про нові докази в суді апеляційної інстанції?

Задача 6

Пред'явивши позов до Каракая про усунення перешкод у користуванні криницею, яку вони спільно спорудили, позивач просив викликати як свідків 5 сусідів, які можуть посвідчити: під час освоєння садових ділянок роботи з копання, кільцювання та побудови покриття криниці велися спільно як самими сусідами, так і найманими за спільні кошти робітниками. Суддя постановив ухвалу, якою запропонував позивачеві визначити суму позову, внести на депозитний рахунок суду необхідні на оплату свідків кошти та сплатити державне мито.

Оскаржуючи ухвалу судді, позивач зазначав, що всі свідки пенсіонери — отже, виклик їх до суду витрат не потребує, заявлений ним позов не підлягає оцінці, а тому й не підлягає оплаті державним митом. Суддя відмовив у прийнятті скарги, пославшись на те, що ухвала не підлягає оскарженню.

Чи обґрунтовані дії суду та скарга позивача?

Задача 7

Прокурор звернувся до суду із заявою в інтересах інваліда I групи Куцило О. про визнання договору дарування жилого будинку недійсним. Позовні вимоги ґрунтувалися на тому, що відповідач, скориставшись нагальною потребою Куцило в грошах, змусив її укласти зазначену угоду і незаконно заволодів її будинком.

Після дослідження обставин справи суд оголосив про початок судових дебатів і надав слово прокурору. На зауваження прокурора про те, що першою в дебатах має виступати Куцило як позивачка, головуючий по справі роз'яснив, що оскільки позов заявлено прокурором, то вона взагалі не має права брати участі по справі. Після закінчення дебатів суд вийшов до дорадчої кімнати для постановлення судового рішення.

Чи правильні дії суду?

Завдання для самостійної роботи

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу. Для виконання завдань самостійної роботи вам необхідно зробити конспект нижчезазначених питань. Кожне питання має бути ґрунтовно висвітлене в обсязі не менше двох сторінок рукописного тексту.

1. Норми цивільного процесуального права; дія їх в часі і просторі.
2. Поняття цивільного судочинства (процесу) і його завдання.
3. Сутність, основні риси і значення цивільної процесуальної форми.
4. Організаційно - функціональні принципи правосуддя.
5. Принципи, що визначають процесуальну діяльність.
6. Участь у цивільному процесі перекладача.
7. Особи, які мають право відмовитися від давання показань.
8. Підвідомчість спорів, що виникають з відносин, які врегульовані правом на відкриття, винаходи, корисні моделі, промислові зразки та знаки для товарів і послуг.
9. Підвідомчість спорів, що виникають з трудових правовідносин.
10. Підвідомчість справ, що виникають з екологічних правовідносин.
11. Підвідомчість спорів, що виникають з кооперативних та інших правовідносин.
12. Критерії, що визначають цивільну судову юрисдикцію.
13. Види справ, які розглядають і вирішують суди загальної юрисдикції.
14. Підстави і порядок передачі справи з одного суду до іншого.
15. Наслідки порушення правил про підсудність.
16. Ознаки процесуальної форми доказування.
17. Розподіл обов'язків з доказування.
18. Процесуальні права і обов'язку свідків.
19. Процесуальні права і обов'язку експерта.
20. Заява про перегляд заочного рішення.
21. Заочне рішення: його цілі, процедура, проблеми та шляхи їх вирішення.

22. Повноваження суду і підстави для скасування заочного рішення суду.
23. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ.
24. Підстави для відмови у прийнятті заяви про видачу судового наказу.
25. Наслідки повернення заяви або відмови в її прийнятті.
26. Порядок розгляду заяв про видачу судового наказу.
27. Надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності.
28. Передача безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність.
29. Відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.
30. Розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, щодо фізичних та юридичних осіб.

Література: основна № 1, 2, 4, 5, 7; допоміжна № 1, 4- 7.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються обсягом до 5 сторінок за темою яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем. При написанні есе доцільним буде скористатись порадами за посиланням: <https://zno.if.ua/?p=985>.

Тематика індивідуальних завдань

1. Поняття і сутність судової влади.
2. Співвідношення цивільного процесуального права з іншими галузями права.
3. Поняття цивільного судочинства (процесу) і його завдання.
4. Поняття принципів цивільного процесуального права і їх значення.
5. Принципи, що визначають процесуальну діяльність.
6. Процесуальна співучасть та процесуальне правонаступництво.
7. Позивач і відповідач у цивільному процесі.
8. Забезпечення захисту прав малолітніх або неповнолітніх осіб під час розгляду справи.
9. Повноваження спеціаліста у цивільному процесі.
10. Підвідомчість справ по спорах, що виникають щодо застосування законодавства про захист прав споживачів.
11. Підвідомчість спорів, що виникають з відносин, які врегульовані правом на відкриття, винаходи, корисні моделі, промислові зразки та знаки для товарів і послуг.
12. Доказування у цивільному судочинстві.
13. Презюмовані факти, що не підлягають доказуванню.
14. Процесуальний порядок пояснення сторін і третіх осіб.
15. Показання свідків, як засіб доказування.
16. Процесуально-правові наслідки відкриття провадження у цивільній справі.
17. Поняття і значення заочного розгляду справи.
18. Повноваження суду та підстави скасування заочного рішення.
19. Поняття, характерні риси та підстави наказного провадження.
20. Поняття і сутність судового наказу. Стадії наказного провадження.
21. Поняття і сутність окремого провадження.
22. Характеристика фактів, що мають юридичне значення.
23. Особливості розгляду справ окремого провадження.

24. Порухення справи про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною.

25. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою.

Порядок оцінювання

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в Таблиці 1

Таблиця 1

№	Назва теми	Всього балів	Форма заняття та		
			Лекції (ведення конспекту)	Семінари (конспектування, питань, виступ, доповнення)	Практичні Заняття (опрацювання матеріалів для підготовки, успішне виконання завдань)
Розділ 1. Загальні положення цивільного процесу					
1	Поняття, система цивільно-процесуального права.	4	1	3	-
2	Принципи цивільного процесуального права	4	1	3	-
3	Сторони в цивільному процесі	4	1	3	-
4	Інші учасники цивільного процесу	4	1	3	-
5	Підвідомчість та підсудність цивільних справ	4	1	3	-
Розділ 2. Докази та доказування у цивільному процесі					
6	Докази у цивільному процесі	4	1	3	-
7	Засоби судового доказування	4	1	3	-
Розділ 3. Види цивільного провадження					
8	Загальні положення позовного провадження	12	2	-	10
9	Заочне провадження	4	1	3	-
10	Наказне провадження у цивільному судочинстві.	4	1	3	-
11	Окреме провадження	12	2	10	-
Разом		60	13	37	10
Виконання завдань для самостійної роботи на написання есе				5	
Залік				40	
Всього				100 балів	

За ведення конспекту лекцій нараховується 1 бал за кожну тему, що повністю відображена у вашому конспекті. Таким чином, за роботу на лекціях ви можете отримати до 13 балів. Нагадуємо, що під час лекцій та інших занять не припустимо відволікатись

розмовами, користуватись мобільними телефонами та іншими гаджетами, порушувати дисципліну в будь який інший спосіб. Запізнення на лекцію так само не припустимі, викладач залишає за собою право не допустити до заняття студента, що порушує дисципліну або запізнюється. Поважайте працю викладача, ваших товаришів по навчанню та себе – дотримуйтесь дисципліни під час освітнього процесу. Ці ж самі правила поведінки поширюються й на інші форми занять (семінари, практичні). Користування гаджетами для доступу до мережі Інтернет припустиме лише під час семінарських/практичних занять за вказівкою чи дозволом викладача. Пропущені лекції слід відпрацювати переписавши конспект та продемонструвавши його викладачу, при цьому слід бути готовим відповісти на його питання за змістом лекції.

Робота на семінарах оцінюється за наступними критеріями:

- ваша присутність та повний конспект семінарських питань забезпечують вам 1 бал;
- для того аби отримати ще один бал слід брати участь в опрацюванні семінарських питань (доповнення, відповідь на питання викладача, висловлення своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань);
- виступ із доповіддю на питання за планом семінарського завдання може принести вам ще один бал за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню;
- якщо, при виступі, ви проявите ґрунтовну підготовку, висловіте власну точку зору щодо висвітлюваної проблеми й підкріпите її аргументацією, правильно відповісте на уточнюючі питання викладача то можете отримати ще 1 бал.

Таким чином ваша участь в роботі семінару може принести вам до 3 балів за одне заняття. Пропущений семінар відпрацьовується написанням конспекту всіх питань з плану заняття та відповідями на питання викладача за змістом семінару під час відпрацювання.

Практичні заняття можуть принести вам по 4 бали за одне заняття за умови попереднього опрацювання матеріалів для підготовки до заняття й успішного виконання всіх завдань безпосередньо на самому занятті. Не виконання завдань знижує ваш бал пропорційно відсотку й рівнів складності завдань з якими ви не впорались. Ваша присутність без підготовки та нездатність впоратись із завданнями оцінюється 0 балів. Відпрацювання пропущених чи оцінених у 0 балів занять відбувається за умови попереднього ознайомлення з матеріалами для підготовки до практичного заняття та виконання завдань запропонованих викладачем (увага – завдання можуть відрізнятись від тих, що вирішували ваші одногрупники).

Самостійна робота оцінюється викладачем з розрахунку 0,5 бала за два повністю висвітлених в конспекті питання з вищенаведеного списку. За виконання завдань для самостійної роботи ви можете отримати до 2,5 бали.

Кожен курсант (студент, слухач) має до кінця жовтня написати та надати викладачу есе на тематику з запропонованого переліку або за власною темою узгодженою з викладачем. Успішне виконання цього завдання оцінюється в 5 балів. При цьому оцінка відбувається узагальненням балів за 5 критеріями: 1) грамотність та оформлення – 0,5 бала; 2) відповідність змісту темі – 0,5 бала; 3) структурна логічність – 0,5 бала; 4) аргументованість висновків – 0,5 бала; 5) оригінальність роботи та культура посилань на джерела – 0,5 бала.

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді усного заліку на якому ви можете отримати до 40 балів в залежності від повноти та обґрунтованості ваших відповідей. На заліку викладач задає вам 4 питання з переліку наведеного нижче, кожна відповідь дає вам до 10 балів. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів то маєте право не здавати залік вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів. Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в Таблиці 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до іспиту

1. Поняття, предмет та методи цивільно-процесуального права.
2. Предмет та метод цивільно-процесуального права.
3. Система цивільного процесуального права.
4. Види цивільного судочинства.
5. Стадії цивільного процесу.
6. Співвідношення цивільного процесуального права з іншими галузями права.
7. Норми цивільного процесуального права; дія їх в часі і просторі.
8. Поняття цивільного судочинства (процесу) і його завдання.
9. Сутність, основні риси і значення цивільної процесуальної форми.
10. Поняття принципів цивільного процесуального права і їх значення.
11. Організаційно - функціональні принципи правосуддя.
12. Принципи, що визначають процесуальну діяльність.
13. Поняття і система принципів цивільного процесуального права.
14. Функціональні принципи.
15. Принципи, що визначають процесуальну діяльність.
16. Поняття і види цивільних процесуальних правовідносин.
17. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин. .
18. Риси цивільних процесуальних правовідносин.
19. Підстави виникнення цивільних правовідносин.
20. Суд, як суб'єкт процесуальних відносин.
21. Особи, які беруть участь у справі.
22. Особи, які є іншими учасниками цивільного процесу.
23. Цивільна процесуальна правоздатність і дієздатність.

24. Суд як суб'єкта цивільних процесуальних правовідносин.
25. Відмінність експерта від спеціаліста.
26. Права неповнолітні особи віком від чотирнадцяти до вісімнадцяти років.
27. Склад суду. Одноосібний і колегіальний розгляд цивільних справ.
28. Поняття сторін в цивільному процесі. Права та обов'язки сторін. Процесуальна співучасть. Процесуальне правонаступництво.
29. Ознаки сторін у цивільному процесі.
30. Позивач і відповідач у цивільному процесі.
31. Ознаки і мета процесуальної співучасті.
32. Види цивільної процесуальної співучасті.
33. Заміна неналежного відповідача.
34. Відмінність правонаступництва від заміни неналежної сторони.
35. Забезпечення захисту прав малолітніх або неповнолітніх осіб під час розгляду справи.
36. Підстави і мета участі органів та осіб, яким законом надано право захищати інтереси інших осіб.
37. Процесуальні форми участі органів та осіб, яким законом надано право захищати інтереси інших осіб.
38. Перелік суб'єктів, що беруть участь у цивільному процесі, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.
39. Умови, які повинні бути дотримані при зверненні до суду в захист прав і інтересів інших осіб.
40. Зміст діяльності суду при пред'явленні позову до суду.
41. Органи, які найчастіше беруть участь у цивільному процесі з метою подання висновку в справі.
42. Повноваження представника у суді
43. Мета і завдання представництва.
44. Особливості договірної представництва.
45. Законне представництво фізичних осіб.
46. Підтвердження повноважень представника у суді.
47. Участь у справі представника.
48. Призначення або заміна законного представника судом.
49. Особи, які можуть (не можуть) бути представниками.
50. Проведення правової оцінки спірних питань.
51. Пропозиції щодо можливих способів врегулювання у досудовому порядку.
52. Поняття і види підвідомчості.
53. Загальні правила визначення підвідомчості цивільних справ суду.
54. Поняття і види підсудності. Наслідки порушення правил про підсудність.
55. Критерії, що визначають цивільну судову юрисдикцію.
56. Види справ, які розглядають і вирішують суди загальної юрисдикції.
57. Предметна та територіальна підсудність.
58. Загальна підсудність.
59. Підсудність справ, у яких однією із сторін є суд або суддя цього суду або між громадянами України, якщо обидві сторони проживають за її межами.
60. Поняття і значення відкриття провадження у справі.
61. Підстави відмови від прийняття заяви до суду.

62. Зміст і форма позовної заяви.
63. Відомості, які заносяться до позовної заяви.
64. Зустрічний позов.
65. Позов третьої особи із самостійними вимогами.
66. Об'єднання і роз'єднання позовів.
67. Форма і зміст ухвали про відкриття провадження у справі.
68. Поняття і значення судового розгляду. Порядок судового розгляду.
69. Поняття, завдання, строки стадії судового розгляду.
70. Основні процесуальні дії на стадії підготовчої частини судового розгляду.
71. Завдання, які здійснюються на стадії судового розгляду.
72. Процесуальні дії, які вчиняються на стадії судового розгляду.
73. Зміст судових дебатів, під час судового розгляду.
74. Постанова та оголошення рішення, як завершальна частина судового розгляду.
75. Закінчення провадження у справі без постановлення рішення.
76. Поняття та види судових рішень.
77. Вимоги, яким повинно відповідати судове рішення.
78. Ухвала суду першої інстанції.
79. Поняття і значення заочного розгляду справи.
80. Умови ухвалення заочного рішення.

Політика академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших курсантів (студентів, слухачів);
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань курсантів (студентів, слухачів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України 18 березня 2004 року № 1618-IV. Відомості Верховної Ради України, 2004. № 40-41, 42, ст.492
2. Цивільний кодекс України: Закон України. 16 січня 2003 року № 435-IV Відомості Верховної Ради України, 2003. №№ 40-44, ст.356
3. Цивільний процес України: підручник за загальною редакцією юр.ю.н., доцента М. М. Ясинка. Київ: Алерта, 2014. 744.
4. Цивільне процесуальне право України: навчальний посібник за заг. ред. С. С. Бичкової. 2-ге вид. доповнене і перероблене. Київ: Атіка, 2016. 404 с.
5. Цивільний процес України: підручник за заг. ред.. О.І.Харитонової, Н.Ю. Голубевої. Київ: Істина, 2012. 536 с. Васильєв С. В. Цивільний процес України: навч. посіб. Київ: Атіка, 2015. 344 с.

6. Васильєв С. В. Цивільний процес України: навч. посіб. Київ: Центр учб. л-ри, 2016. 344 с.

7. Коментовані зразки документів (за чинним законодавством): у 3 т./за заг. ред.: В. М. Марченко, О. Д. Чуєва. Харків: Страйд, 2015.

8. Цивільний процес України: підручник /За ред.. Ю.С.Червоного. Київ: Істина, 2017. 342 с.

Допоміжна

1. Конституція України: Відомості Верховної Ради України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР ІІ. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України 16 листопада 1991 року № 1798-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. ст. 56

3. Сімейний кодекс України: Закон України 10 січня 2002 року № 2947-ІІІ. Відомості Верховної Ради України, 2002, № 21-22, ст. 135

4. Про захист прав споживачів: Закон України 12 травня 1991 року. № 1023-ХІІ. Відомості Верховної Ради УРСР 1991, № 30, ст. 379

5. Про прокуратуру: Закон України 14 жовтня 2014 року № 1697-VІІ. Відомості Верховної Ради, 2015, № 2-3, ст. 12

6. Про судову експертизу: Закон України 25 лютого 1994 року № 4038-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1994, № 28, ст. 232

7. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України 5 липня 2012 року № 5076-VІ. Відомості Верховної Ради, 2013, № 27, ст. 282

8. Про виконавче провадження 2 червня 2016 року № 1404-VІІІ. Відомості Верховної Ради. 2016, № 30, ст. 542

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Сайт Верховної Ради України URL: www.rada.kiev.ua.

2. Інформаційна сторінка системи судоустрою України URL: www.court.gov.ua.

3. Сервер Верховного суду України URL: www.scourt.gov.ua.

4. Сайт Міністерства юстиції України URL: [//www.minjust.gov.ua/ukr_notar](http://www.minjust.gov.ua/ukr_notar).

5. Сайт Конституційного Суду України [URL: <http://www.ccu.gov.ua>].